

Αντρέας Παππάς

Από τα χάπενινγκς στην πολιτική

Οι Οικολόγοι-Εναλλακτικοί σε κρίσιμη καμπή

Η εκλογική προσγείωση...

Είναι γνωστό πως όλες οι δημοσκοπήσεις πριν τις εκλογές του Απριλίου μιλούσαν για σημαντική ως εντυπωσιακή άνοδο του ποσοστού των Οικολόγων-Εναλλακτικών. Φυσικό ήταν λοιπόν και οι αντίστοιχες προσδοκίες ή εκτιμήσεις στο εσωτερικό της Ομοσπονδίας να κινούνται στην ίδια υπεραισιόδοξη γραμμή πλεύσης. Το 0,77% που έδωσαν οι κάλπες της 8ης Απριλίου αποτέλεσε επομένως μια (όχι κατ' ανάγκη ανώμαλη) προσγείωση στην πραγματικότητα.

Οι αιτίες που μπορεί κανείς να επικαλεστεί γι' αυτή την απόκλιση μεταξύ προσδοκιών και αποτελεσμάτων είναι πολλές και ποικίλες:

- η επιθυμία του εκλογικού σώματος να υπάρξει άσθη θυσία κυβέρνηση
- η τάση των ψηφοφόρων να συσπειρώνονται πάντα την τελευταία στιγμή στα μεγάλα κόμματα, παρά τα όσα δηλώνουν στις ως τότε δημοσκοπήσεις
- η ανεπαρκής, αν όχι ατυχής, προεκλογική καμπάνια της Ομοσπονδίας
- η αρνητική επίδραση κάποιων αβανγκαρντιστικών (όμως, κατά τη γνώμη μου, ορθών) ενεργειών στους ψηφοφόρους, κυρίως της επαρχίας
- η κατάχρηση ορισμένων πρακτικών και μεθόδων (χάπενινγκς, κλπ), που κατέληξε να δίνει μια εικόνα "χαρούμενου", πλην όμως ελάχιστα αξιόπιστου, πολιτικού χώρου.

Από την άλλη μεριά όμως, θα μπορούσε κανείς ν' αναφέρει - πράγμα που κολλοί το αποφεύγουν - και μια σειρά συγκυρίες και καταστάσεις, που κατέзоχησαν το θεαματικό breakthrough των Οικολόγων-Εναλλακτικών που δεν ήρθε:

- ιδιαίτερη όξυνση κρίσιμων περιβαλλοντικών προβλημάτων της χώρας (νέφος, νερό, κλπ)
- συνολική φθορά και των τριών μεγάλων κομμάτων μέσα απ' το εγχείρημα της Οικουμενικής

- ευνοϊκή μεταχείριση από σημαντική μερίδα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης·
- αίγλη του καινούργιου και άφθαρτου από την μικροπολιτική τριθήμερη σχήματος.

Τι ήταν λοιπόν αυτό που εμπόδισε τους Οικολόγους-Εναλλακτικούς να πετύχουν ένα θεαματικό για τα μέτρα τους πολιτικό αποτέλεσμα; Πάνω απ' όλα, θα μπορούσε κανείς να πει πως, πολύ απλά, δεν έπεισαν. Δεν έπεισαν ότι έχουν τις απαραίτητες θέσεις και επεξεργασίες για ν' αρθρώσουν ένα συνολικό και φερέγγυο νέο πολιτικό λόγο. Δεν έπεισαν ότι διαθέτουν την απαραίτητη κοινωνική αγκύρωση για να στηρίξουν τις όποιες ιδέες και πρωτοβουλίες τους. Δεν έπεισαν τα πρόσωπα που θρέθηκαν συχνά να τους εκπροσωπούν σε κεντρικό αλλά και τοπικό επίπεδο. Δεν έπεισαν για τον εναλλακτικό τους χαρακτήρα, αφού όλοι λίγο-πολύ γνώριζαν για τις, προσωποπαγείς συχνά, ταυρομαχίες στις συνδιασκέψεις τους και την ανελέητη προεκλογική σταυρομαχία των ομάδων που τους αποτελούν.

Ακόμα και οι - σίγουρα όχι ευκαταφρόνητοι - 51.000 ψήφοι που συγκεντρώθηκαν, δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, απόρροια ουσιαστικής κοινωνικής παρουσίας και παρέμβασης, αλλά, στον κύριο όγκο τους τουλάχιστον, σκόρπιοι ψήφοι διαμαρτυρίας νέων κυρίως ανθρώπων. Οι δεσμοί των Οικολόγων-Εναλλακτικών με την κοινωνία, και ειδικότερα με τις πιο ζωντανές και ευαίσθητες δυνάμεις της που κατεзоχήν θα έπρεπε να τους κλαισιώνουν ή να τους στηρίζουν, παραμένουν πάντοτε υποτυπώδεις.

... τα αναγκαία διδάγματα...

Με μια ορισμένη έννοια πάντως, το συγκεκριμένο εκλογικό αποτέλεσμα θα μπορούσε ν' αποδειχτεί διδακτικό, και επομένως ωφέλιμο. Θα μπορούσε, με άλλα λόγια:

- α) να προκαλέσει την απαιτούμενη αυτοκριτική·
 - β) να στήσει τις εύκολες προσδοκίες για πολλά κεράρια και τη συνακόλουθη «ικπασία καλάμων»·
 - γ) να ξεκαθαρίσει την ίρα απ' το στόμα, καθώς κάποιου που είχαν προστρέξει πιστεύοντας ότι το πράγμα είχε «ψωμί» δεν θ' αργήσουν ν' αποστασιοποιηθούν·
 - δ) να υπενθυμίσει το μακρύ δρόμο που έχει να διανύσει το οικολογικό-εναλλακτικό κίνημα στη χώρα μας ώσπου ν' αποτελέσει - αν αποτελέσει (μακριά από μας κάθε αντίληψη ιστορικής νομοτέλειας) - σημαντικό πόλο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής·
 - ε) να ωθήσει σε μια στροφή προς τη δουλειά βάθους και υποδομής, πέρα απ' τους εύκολους εντυπωσιασμούς και τη λαγνεία των μέσων μαζικής ενημέρωσης·
- στ) να συνετίσει τις «σταυρομαχήσασες» ομάδες, δείχνοντάς τους πως, χωρίς την καλλιέργεια της ομοσπονδιακής συνείδησης και την ανάπτυξη του λεγόμενου πατριωτισμού της Ομοσπονδίας, θα τραβάνε απλά ο ένας την καρέκλα του άλλου... για να πέσουν στο τέλος όλοι μαζί.

Έστω και μερικά μόνο απ' αυτά αν συνέβαιναν, θα μπορούσαν ίσως οι Οικολόγοι-Εναλλακτικοί ν' ατενίσουν το μέλλον με όλη εκείνη την αισιοδοξία που επιτρέπει «αντικειμενικά» η ραγδαία όξυνση των περιβαλλοντικών προβλημάτων όχι μόνο της χώρας, αλλά και του πλανήτη ολόκληρου. Αλλιώς, στο βαθμό που όσοι αποτελούν την Ομοσπονδία θ' αρνούνται να πάρουν το μήνυμα των τελευταίων εκλογών και ν' αντιδράσουν ανάλογα, το μέλλον διαγράφεται μάλλον δυσόμοιο. Εκείνοι τουλάχιστον που δεν ενδιαφέρονται να μετέχουν πάση θυσία «σ' αυτό που ονομάζεται δημόσιος θίος της χώρας», εκείνοι που δεν είναι ούτε υπήρξαν ποτέ επαγγελματίες της

πολιτικής, εκείνοι που συμμετέχουν και κινητοποιούνται μόνο στο βαθμό που υπάρχουν πράγματι βάσιμες ελπίδες να «γεννηθεί μια νέα πολιτική» είναι σίγουρο πως δεν πρόκειται ν' αποτελούν μέρος αυτού του μέλλοντος.

... και το άμεσο μέλλον

Να όμως που, πριν καλά-καλά προλάβουν να πάρουν ανάσα απ' τις τρεις ακανωτές εκλογικές αναμετρήσεις, οι Οικολόγοι-Εναλλακτικοί βρίσκονται αναγκασμένοι να

ΕΜΕΝΑ
ΣΤ' ΑΡΧΙΔΙΑ ΜΟΥ
Η ΤΡΥΠΑ
ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ.

Ω ΕΜΕΝΑ. ΛΕΩ
ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΛ-
ΛΟΓΟ ΕΚΕΙΝΩΝ ΠΟΥ
ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤ' ΑΡΧΙΔΙΑ
ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΤΡΥΠΑ
ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ.

Το σκίτσο του Αλτάν είναι από την «Βαβέλ»

κάνε... σε μια τέταρτη. Και λέω αναγκασμένοι, γιατί πραγματικά θα ήταν παράλογο - αν όχι έμμεση δήλωση ότι αποσύρονται από την πολιτική σκηνή - να απόσχουν ή να αδιαφορήσουν οι Οικολόγοι για ένα προνομακό, υποτίθεται, γι' αυτούς πεδίο παρέμβασης όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Απέναντι στους Μιχέδες και τους Κατριθάβους, τις Μελίνες και τους Μίχηδες, τους Γιατράκους και τους Κούβελες, που όλων μαζί κι αντάμα το όραμα δεν πάει πιο πέρα απ' την Ελλάδα της Χρυσής Ολυμπιάδας,

πολλά θα είχαν να πουν και να προτείνουν κάποιες αυθεντικά οικολογικές και εναλλακτικές δημοτικές κινήσεις και πρωτοβουλίες.

Το ζητούμενο και το ευκαιrio δεν είναι βέβαια κάποιες λίστες των Οικολόγων-Εναλλακτικών, με την έννοια ότι έγιναν κι αυτοί κόμμα και κατεβάζουν τους «δικούς τους» δήμαρχους. Όλες εκείνες οι δυνάμεις που σήμερα παραμένουν, δυσφορώντας, μέσα στα κόμματα και τα κομματίδια της Αριστεράς, όλες εκείνες οι ριζοσπαστικές κοινωνικές δυνάμεις που δεν έχουν πάψει να δρουν στην κοινωνία και τα όποια κινήματά της, όλες εκείνες οι δυνάμεις που, μέσα ή έξω από την Ομοσπονδία δεν έχει καμιά σημασία, διαπνέονται από μια ριζοσπαστική οικολογική αντίληψη των πραγμάτων, μπορούν να συναντηθούν στο γόνιμο και ευνοϊκό γι' αυτές πεδίο των Δημοτικών Εκλογών.

Χωρίς κανένα άγχος να είναι παρούσες και στους 50 ή 100 μεγάλους δήμους της χώρας, θα πρέπει όλες οι δυνάμεις που ανιχνεύουν ένα ριζοσπαστικό εναλλακτικό και οικολογικό πολιτικό λόγο να δώσουν από κοινού το παρόν στις επικείμενες Δημοτικές Εκλογές. Έτσι, όχι μόνο οι Οικολόγοι-Εναλλακτικοί ως πολιτικός χώρος, αλλά και όλοι (άτομα, μορφώματα, ομάδες, κινήσεις, κλπ) θα κληθούν ν' αποδείξουν ότι όχι μόνο έχουν πράγματι κάτι διαφορετικό να προτείνουν για την πόλη, τα προβλήματα της και την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και ότι μπορούν να ενεργοποιήσουν κάποιες κοινωνικές δυνάμεις προς αυτή την κατεύθυνση. Διαφορετικά, οι όποιες διακηρύξεις περί κοινωνίας των πολιτών, εναλλακτικών πρακτικών και αντιλήψεων, ριζοσπαστικών λύσεων, κοκ, δεν θα ξεπεράσουν και πάλι το επίπεδο των ανέξοδων εξαγγελιών, ή, στην καλύτερη περίπτωση, των καλών προθέσεων.

Δίχως καμιά μα καμιά διάθεση δραματοποίησης των καταστάσεων, ίσως αυτή ν' αποδειχτεί τελικά και η κρίσιμη αναμέτρηση για τους Οικολόγους-Εναλλακτικούς. Με μια αποτυχία ή απουσία των ριζοσπαστικών οικολογικών δυνάμεων στις Δημοτικές Εκλογές και με δεδομένους τους εξαιρετικά ασθενείς ως τώρα δεσμούς των δυνάμεων αυτών με το καθημερινό κοινωνικό γίγνεσθαι, δύσκολα θα μπορεί πια να γίνεται λόγος για «μια νέα πολιτική που γεννιέται». Με το να ξορκίζει κανείς την «πολιτική των πολιτικών» και να παίζει ποδόσφαιρο στην Πανεπιστημίου δεν είναι καθόλου δεδομένο ότι οδηγείται στην κοινωνία των πολιτών ή την πολιτική των ενεργών κοινωνικών υποκειμένων. *Το να περάσουν από την πολιτική των χάπενινγκς στο μεγάλο χάπενινγκ της πολιτικής παραμένει πάντοτε το μεγάλο και ανοιχτό "στοίχημα" των Οικολόγων-Εναλλακτικών.*